

ZÁRÓVIZSGA TEMATIKA

(munkaváltozat)

Fejlődéslélektan

Testi fejlődés, mozgás fejlődése (0-12 év között)

Cole, M. és Cole, S. (1998). *Fejlődéslélektan*. Budapest: Osiris. 194 - 202., 476 - 480.

Kognitív (intellektuális) fejlődés, nyelvelsajátítás és beszédfejlődés (0-12 év között)

Cole, M. és Cole, S. (1998). *Fejlődéslélektan*. Budapest: Osiris. 203 - 221, 237 - 248, 340 - 377.

Gósy Mária (2005): *Pszicholingvisztika*. Osiris, Budapest, 241–300. (beszédfejlődés témához)

Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (2006): *Gyermeklélektan*. Medicina, Budapest, 45–58. (beszédfejlődés témához)

Pszichoszociális fejlődés (0-12 év között)

Cole, M. és Cole, S. (1998). *Fejlődéslélektan*. Budapest: Osiris. 248 - 263, 378 - 425, 554 - 572.

Tantervelmélet

Tanterv - fogalomértelmezés, típusok

Stark Gabriella (2018): *Tantervelméleti alapismeretek. Az óvodai és elemi oktatás tantervéről pedagógus(jelölt)eknek. Második, átdolgozott kiadás*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár. 15-22. (2013-as kiadás: 13-23)

Fóris-Ferenczi Rita (2008): *A tervezéstől az értékelésig. Tanterv és értékelésmélelet*. Ábel Kiadó, Kolozsvár. 8-18.

Tantervi alapidokumentumok: kerettanterv, tantárgyi program, tankönyv (inkább gyakorlati/alkalmazó jellegű tételek formájában)

Stark Gabriella (2018): *Tantervelméleti alapismeretek. Az óvodai és elemi oktatás tantervéről pedagógus(jelölt)eknek. Második, átdolgozott kiadás*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár. 25-72. (2013-as kiadás: 31-82)

Tantárgyi programok az elemi tagozat számára:

<http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinvigoare.aspx>

Tankönyvek az elemi tagozat számára:

<https://www.manuale.edu.ro/>

Óvodai tanterv

Curriculum pentru educație timpurie 2019.

https://www.edu.ro/sites/default/files/Curriculum%20ET_2019_aug.pdf

Tervezés az óvodában/elemi tagozaton: óvodai tevékenységtervek, iskolai lecketervek.

Óvodapedagógia

Tanulási tevékenységek az óvodában: személyes fejlődést célzó tevékenységek, szabad tevékenységek és játékok, tapasztalati területek szerinti tevékenységek, integrált tevékenységek (elmélet+alkalmazás);

Curriculum pentru educație timpurie 2019.

https://www.edu.ro/sites/default/files/Curriculum%20ET_2019_aug.pdf

Stark Gabriella (2011): *Óvodai tevékenységek módszertana*. Ábel Kiadó, Kolozsvár. 52-80, 135-140.

Barabási Tünde, Stark Gabriella (2016): *Óvodamódszertani alapismeretek*. Második, átdolgozott kiadás. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár. 60-85, 136-137, 181-184.

Játépedagógia

A játék fogalma. Játék szerepe az óvodában, iskolában

Mérei Ferenc – Binét Ágnes (1993): *Gyermeklélektan*. Gondolat, Budapest. 122-138, 239-260.

Kovács György – Bakosi Éva (2005): *Játék az óvodában*. Didakt, Debrecen, 41-61; 69-118.

Fajtái (különböző felosztások) Gyakorló játék, szerepjáték, konstruáló játék, szabályjáték, népi gyermekjáték.

Kovács György – Bakosi Éva (2005): *Játék az óvodában*. Didakt, Debrecen, 63-68; 155-212.

Stark Gabriella (2010): *Óvodapedagógia és játékmódszertan*. Státus Kiadó, Csíkszereda, 118-132.

A didaktikai játék, fejlesztő játék (észlelést, érzékelést, mozgást, gondolkodást, beszédképességet, kreativitást stb. fejlesztő játékok)

Méhes Vera (2018): *Az óvónő és az óvodai játék*. Móra, Budapest. 162-179

Stark Gabriella (2010): *Óvodapedagógia és játékmódszertan*. Státus Kiadó, Csíkszereda, 133-142 vagy: Stark Gabriella (2011): *Óvodai tevékenységek módszertana*. Ábel Kiadó, Kolozsvár, 151-158.

Didaktika

Tanulás, és oktatáselméletek. Konstruktivizmus.

Gombos Márta (2007): Az oktatás. Korszerű oktatáselméletek. In: Fóris-Ferenczi Rita - Birta-Székely Noémi (szerk): *Pedagógiai kézikönyv. Az oktatás pedagógiaelméleti alapjai*. Ábel Kiadó, Kolozsvár. 89-96.

Nahalka István (2003). A tanulás. In Falus Iván (szerk): *Didaktika*. Nemzeti tankönyvkiadó. Budapest. 103-136.

Az oktatási rendszer és az oktatás folyamata. Az iskolai tanulás.

Barabási Tünde (2007): Az oktatási rendszer és az oktatás folyamata. In: Fóris-Ferenczi Rita - Birta-Székely Noémi (szerk): *Pedagógiai kézikönyv. Az oktatás pedagógiaelméleti alapjai*. Ábel Kiadó, Kolozsvár. 97-109.

Birta-Székely Noémi (2007): Az iskolai tanulás. Fóris-Ferenczi Rita - Birta-Székely Noémi (szerk): *Pedagógiai kézikönyv. Az oktatás pedagógiaelméleti alapjai*. Ábel Kiadó, Kolozsvár. 110-134.

Az oktatás célrendszere (kompetenciák, műveletesített feladatok).

Kotschy Beáta (2003): Az oktatás célrendszere. In Falus Iván (szerk): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. 138-162.

Stark-Nagy Gabriella (2007): Az oktatás célrendszere. Fóris-Ferenczi Rita - Birta-Székely Noémi (szerk): *Pedagógiai kézikönyv. Az oktatás pedagógiaelméleti alapjai*. Ábel Kiadó, Kolozsvár. 4-13

Hagyományos és alternatív módszerek (csoportosításuk, jellemzőik, példák) és eszközök (szerepük, jellemzőik, hatásuk, korlátaik). Szervezési formák (tanóra, tanulmányi kirándulás, látogatás) munkaformák (egyéni, páros, csoportos, frontális).

Barabási Tünde (2007): Az oktatás módszerei és szervezési formái. In: Fóris-Ferenczi Rita - Birta-Székely Noémi (szerk): *Pedagógiai kézikönyv. Az oktatás pedagógiaelméleti alapjai*. Ábel Kiadó, Kolozsvár. 135-158.

Falus Iván (2003): Az oktatás stratégiái és módszerei. In Falus Iván (szerk): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. 243-296.

Szivák Judit (2003): Tanulásszervezés. In Falus Iván (szerk): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. 297-315.

M. Nádas Mária (2003): Az oktatás szervezési módjai. In Falus Iván (szerk): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. 362-384.

Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (2002): A kritikai gondolkodás fejlesztése. Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei. Pécsi Tudományegyetem, Pécs – Budapest. 314-374.

Értékelélmélet

Az értékelés fogalma, funkciói, típusai (diagnosztikus, formatív, szummatív).

Az értékelés folyamata.

Hagyományos és alternatív értékelési módszerek, eszközök az iskolában és az óvodában. Tantárgytesztek, feladattípusok, itemek. Feladatlapok, portfólió, stb.

Az óvodás, kisiskolás megismerésének módszerei

Minősítő és fejlesztő értékelés.

Szabó-Thalmeiner Noémi (2007): A pedagógiai értékelés elmélete és gyakorlata. In: Fóris-Ferenczi Rita - Birta-Székely Noémi (szerk): *Pedagógiai kézikönyv. Az oktatás pedagógiaelméleti alapjai*. Ábel Kiadó, Kolozsvár. 166-202

Golnhof Erzsébet (2003): A pedagógiai értékelés. In Falus Iván (szerk): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest. 385-413

Lénárd Sándor – Rapos Nóra (2009): *Fejlesztő értékelés*. Gondolat Kiadó, Budapest.

Bartha Éva – Gaskó Krisztina – Golnhof Erzsébet – Hegedűs Judit (2011):

Fejlesztő, támogató értékelés – de hogyan? Dobbantó program, Tematikus füzetek.

Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Budapest. 7-36.

Gyermekirodalom

A hallgató az államvizsgára ismerjen és irodalmi szempontból tudjon elemezni:

Líra (figyelem, minden korszakból olvasson!):

5 mondóka

10 gyermekvers a 19. századtól napjainkig pl:

19. század (pl. Arany János, Gyulai Pál, Móricz Zsigmond, Petőfi Sándor gyermekversei)

20. század (pl. Áprily Lajos, József Attila, Kosztolányi Dezső, Szabó Lőrinc gyermekversei)

21. század (pl. Fekete Vince, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Lackfi János, László Noémi, Nemes Nagy Ágnes, Szabó T. Anna, Szilágyi Domokos, Tamkó Sirtó Károly, Tandori Dezső, Tóth Krisztina, Weöres Sándor, Zelk Zoltán gyermekversei)

Epika:

3 népmese,

3 népmonda

3 műköltészeti mese, pl. Berg Judit, Döbrentey Ildikó, Dóka Péter, Hervay Gizella, Kányádi Sándor, Lázár Ervin, Máté Angi, Zágonyi Balázs meséi

2 novella, pl. Móra Ferenc, Móricz Zsigmond novellái

1 gyermek- és meseregény, pl. Berg Judit, Csukás István, Fekete István, Fodor Sándor, Lázár Ervin, Móra Ferenc, Varró Dániel meseregényei

Érvényben levő tantervek az óvoda és az elemi osztályok (minden évfolyam) számára.

Végh Balázs Béla (2005): Magyar gyermekirodalom. MEC, Oktatásügyi Minisztérium Vidéki oktatásprogram.

Magyar nyelv (gyakorlati jellegű feladatok)

- Keszler Borbála - Lengyel Klára (szerk) (2002). *Kis magyar grammatika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- *A magyar helyesírás szabályai*. Tizenkettedik Kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2015.

Anyanyelvtanítás módszertana (óvodai és iskolai)

Tantárgyi programok az elemi tagozat számára:

<http://programe.ise.ro/Actuale/Programeinviagoare.aspx>

Tankönyvek az elemi tagozat számára:

<https://www.manuale.edu.ro/>

Curriculum pentru educație timpurie 2019.

https://www.edu.ro/sites/default/files/Curriculum%20ET_2019_aug.pdf

A szóbeli kommunikációs kompetencia fejlesztése (beszédmegértés és beszédprodukciónál) (óvoda)

Gósy Mária: *A hallástól a tanulásig*. Nikol, Budapest, 2000. 12 - 41.

Gósy Mária: *Beszéd és óvoda*. Nikol, Budapest, 1997. 79 - 113. (Ha más kiadás, akkor fejezetek alapján: Az óvónői beszédviselkedés, Az óvónői beszédminta, Az óvónő és a kisgyermek beszédkapcsolata)

Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés módszerei (óvoda)

Dankó Ervinné 2016. *Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában*. Flaccus, Debrecen, 143 - 281.

A szóbeli kommunikációs kompetencia fejlesztése (iskolai)

Kernya Róza (szerk.) (2008): *Az anyanyelvi nevelés módszerei. Általános iskola 1-4. osztály*. Trezor, Budapest. 186 - 249.

Az olvasás és az írás tanítása (iskolai)

Kernya Róza (szerk.) (2008): *Az anyanyelvi nevelés módszerei. Általános iskola 1-4. osztály*. Trezor, Budapest. 15 - 138.

Az írott szövegértés és a szövegalkotás (fogalmazás) fejlesztése (iskolai)

Kernya Róza (szerk.) (2008): *Az anyanyelvi nevelés módszerei. Általános iskola 1–4. osztály.* Trezor, Budapest. 139 - 183, 251 - 322.